

MHB 1644

VAKOK VILÁGA

A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének

FOLYÓIRATA

Főszerkesztő: Dr. Vas Tibor
A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének elnöke
Felelős kiadó: Dr. Bódi István főtítkár
Szerkesztő Barna Zoltán

Kiadóhivatal:
Budapest XIV., Május 1. út 47.
Telefon: 224-223, 426-185, 214-025, 214-026

XXXIX. évfolyam

1978. május

ISSN 0209-6765

V A K O K V I L Á G A

a Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének folyóirata

Főszerkesztő: dr. Vas Tibor elnök
 Felelős kiadó: dr. Bódi István főtítkár
 Szerkesztő: Barna Zoltán
 Kiadóhivatal: 1146. Budapest, Május 1. ut 47.
 Telefon: 214-025
 214-026
 224-223
 426-185

T a r t a l o m j e g y z é k

	old.
Dr. Vas Tibor: Tájékoztató az ENSZ közgyűlésének két határozatáról	2
Elnökségi ülés	3
Megyei Szervezeteink életéből:	
Hajdu-Bihar megyei tudósítás:	
Farkas János: Szeretettel emlékezzenek ránk!	4
Szabolcs-Szatmár megyei tudósítás:	5
Somogy-megyei tudósítás:	6
Zelk Zoltán: Kassák Lajos anyja	6
Vak költők versei:	
Szép Zoltán: Tudod te voltál	7
Dr. Falvai Ferenc: Jogi rovat	
Az elővásárlási jogról és néhány új ingatlanforgalmi szabályról	8
Dr. Domonkos János: "Életemről, munkámról"	
Az egykori cipészsegéd nem fogadta el a legyőzöttek sorsát... Bemutatjuk Révész István munkásmozgalmi, kommunista veteránt	9
Gerdelics Ferenc: Közlekedési rovat	
Fővárosunk közlekedési csomópontjainak bemutatása /Folytatás/	12
Kiss János: Törődjünk többet egészségünkkel	
A hypertónia. /I.rész/	14
Dr. Molnár Katalin: Nők részére	
Teleki Blanka, a nőnevelés uttörője. /II.rész/	15
Barna Zoltán: Zenei rovat	
Botvay Henrik: Kiss Zoltán /1929-1977/	16
György Tamás: Technikai rovat.	
A telefon. /V. rész/	17
Dr. Domonkos János: Kulturális életünk hírei	
Joódy Anna: A Homérosz kórus pozsonyi vendégszereplése	18
Dénes József: Sportrovat	
Molnár István: Sakkcsapataink külföldi sikerei	18
Kuminka Györgyné: Uttörőrovat	
Csapó Zoltánné: A VIT-ek története	20
Pontirásu nyomdai termékek és vakügyi segédeszközök árusítása	21
Közlemények	22
Innen-onnan	23

Dr. Vas Tibor:

T á j é k o z t a t ó
az ENSZ közgyűlésének két határozatáról

1./ Az ENSZ közgyűlése az 1979. évet a Gyermekek Événak deklarálta és ennek lebonyolításával az UNICEF-t /Az ENSZ-nek a gyermekekkel foglalkozó szakosított szerve/ bizta meg, az UNICEF felhívta a tagszervezeteket, így a magyar UNICEF-Bizottságot is az aktív részvételre. Magyarországon alakult is előkészítő bizottság, amely részletes programot dolgoz ki a Gyermek Év lebonyolítására.

Az UNICEF ezenkívül felhívta azokat a nem kormányzati, társadalmi szerveket is, amelyek a gyermekek ügyeivel foglalkoznak. Így felkérte a Vakok Jóléti Világszervezetét is, hogy tagszervezetei vegyék ki részüket a fejlődő országokban élő látási fogyatékos gyermekek megsegítésében. Felhívták a figyelmet, hogy a xerophtalmia /vitaminhiányból eredő vakság/ megelőzésére minél több A-Vitamin tablettát, a trachoma gyógyítására pedig minél több igen olcsó antibiotikumot küldjenek a fejlődő országokba. Én erről a köriratról a magyar előkészítő bizottságot tájékoztattam.

2./ Az ENSZ közgyűlése egy másik határozatában az 1981. évet a fogyatékosok évévé deklarálta. Felkérte a fogyatékosok rehabilitálásával foglalkozó nemzetközi szervezetet, hogy működjön együtt az ENSZ-szel ebben a kérdésben. Kuusinen urat kérte fel a felelősi tiszttel ellátására.

Ugyancsak bevonta ebbe a munkába fogyatékosok readaptálásával foglalkozó nemzetközi szervezet végrehajtó bizottságát is. Ennek a szervezetnek tagja a Vakok Jóléti Világszervezete is. E széleskörű szervezetek bevonásából következik, hogy az előkészítés ideje alatt koordinálni kell és jól meg kell szervezni az állami és társadalmi szervek együttműködését. Ennek a munkának ki kell terjednie a látási fogyatékosokra is.

Az ENSZ főtitkárának az ENSZ közgyűlés 34. ülésén /1979/ be kell számolnia a szervezés előkészítésének állásáról.

- A./ A fogyatékosok évének egyik feladata a fogyatékosok fizikai és pszichikai megsegítése.
- B./ Nemzeti és nemzetközi támogatás, hogy lehetőleg képzettségüknek és kivánságuknak megfelelő munkaterületen helyezkedhessenek el.
- C./ Segítség kell nyújtani ahhoz, hogy a mindennapi életbe minél könnyebben beilleszkedhessenek. Nyilvános helyeken és közlekedési eszközökön megfelelően viselkedjenek és használják a fehér botot.
- D./ Propaganda a közvélemény felvilágosítására, amelynek ki kell emelnie a fogyatékosok egyenlő gazdasági, politikai és szociális jogait.
- E./ Prevenció és a később fogyatékosná váltak rehabilitálása.

A közgyűlés megbizsa az ENSZ főtitkárát, hogy az előkészítés érdekében az állami és társadalmi szervekkel az alábbiakat végezze el:

- 1./ A főtitkár készíttessen részletes tervet az 1981-es fogyatékosok évére vonatkozóan.
- 2./ A főtitkár az együttműködő szervektől kérjen állandó információt.
- 3./ Előre nem látható sürgős esetekben tegye meg a szükséges intézkedéseket.
- 4./ Konzultatív bizottságot kell alakítani, amelynek egy elnöke és 15 tagja van. A 15 tagot az ENSZ tagállamai közül a szokásos földrajzi, politikai megoszlás elve szerint kell kialakítani.
- 5./ A konzultatív bizottság meghallgatja a főtitkár javaslatát és bekéri a bizottság tagállamai speciális szakosított szerveinek véleményét.
- 6./ A főtitkárnak legkésőbb 1979. március haváig össze kell hívnia

- a konzultatív bizottságot és az ENSZ 34. közgyűlésén /1979/ jelentést kell tennie az előkészület helyzetéről.
- 7./ A fogyatékosok évében /1981/ önkéntes adományokkal lehet hozzájárulni a fogyatékosok helyzetének a javításához.
 - 8./ Biztatni kell a kormány és társadalmi szerveket, hogy minél aktívabban vegyenek részt az előkészítésben.
 - 9./ Az 1981-ben az ENSZ 34. közgyűlésén szerepeljen a fogyatékosok /handicapped-ek/ integrációja minél tökéletesebb megoldásának lehetősége és előkészítése.

Az ENSZ közgyűlésének ez a két határozata a haladó közgyűlési határozatok közé tartozik. Az utóbbi években egyre erősödik az ENSZ-ben a haladó tábor. A 32. ülészak felvette Vietnámot tagjai sorába. Ez az Indokina-i terület legjelentősebb állama, amely a szocializmust építi. Ha mérleget akarunk vonni az utóbbi évek közgyűlési munkájáról, megállapíthatjuk, hogy a mérleg pozitív, de a haladást, a leszerelést, a békét szolgáló határozatok mellett - amely a főtendencia - korlátozottabb mértékben érvényesül az ezzel ellentétes mozgás, az agresszió, a neokolonializmus és az imperialista törekvés. Kétségtelen, hogy ez az ellentétes mozgás akadályozza a haladó mozgástendenciát fokozottabb érvényesülését. A Szovjetunió javaslati következetesen a haladást szolgálják. Ennek jegyében ül össze 1978-ban az ENSZ rendkívüli közgyűlése, amely a leszerelést tárgyalja. A Szovjetunió sürgeti a nukleáris és tömegpusztító fegyverek teljes eltiltását, a földalatti atomkísérletek végleges megszüntetését. Ezzel szemben az USA egy újabb tömegpusztító fegyver, a neutronbomba gyártását szorgalmazza. Carter szavai és tettei ellentmondanak egymásnak.

A legszerűsebb számítás szerint is az emberiség naponta 1 millió dollárt költ fegyverekre. A Szovjetunió évekkel ezelőtt javasolta, hogy a nagyhatalmak meghatározott százalékkal csökkentsék fegyverkezési kiadásait és az így megtakarított összeget humánus célokra használják fel. Az ismertetett két ENSZ-határozat végrehajtása a fegyverkezési költségek töredékéből tökéletesen megoldható lenne. Ezért követelik a Szovjetuniót, a szocialista tábor és a világ többi haladó erőt a fegyverkezési hajszát megszüntetését, a fegyverkezési költségek csökkentését, hogy többet fordíthassanak egészségügyi, oktatási és más humánus célokra. Így függ össze a két ismertetett határozat a béke ügyével.

- . -

Elnökségi ülés

Szövetségünk központi elnöksége 1978. március 30-án ülést tartott. Jelen voltak: dr. Vas Tibor elnök, dr. Bódi István főtítká, Kalapos Béláné, Kuminka Györgyné, Pinviczki György, dr. Sólymos Gyula, dr. Szél Lajos, dr. Szigeti György, Zichó József elnökségi tagok, Daru Geróné osztályvezető-helyettes és lapunk szerkesztője, Barna Zoltán.

Dr. Vas Tibor elnök megnyitotta az értekezletet. Az első napirendi pont előadója Vantara András, a Békés Megyei Szervezet titkára volt. Tájékoztatta a testületet a megyében folyó vakügyi tevékenységről. Kiemelte, a családlátogatások jelentőségét. A látogatásokat rendszeresen összekötik tagszervezéssel, és tájékoznak a tagok szociális helyzetéről. Igen gyakran a helyszínen nyújtanak segítséget. Ezt a munkát 52 társadalmi aktív végzi, de a Vöröskereszt, az illetékes szemszakorvosok és a Tanácsok is nagy segítséget nyújtanak. Jelenlegi taglétszámuk 1446 fő. Nagyarányu emelkedésre sajnos nem lehet számítani, mert a megyében sok idős ember él, nagymértékű az elhalálozás. A szervezet 5 körzeti csoportja jól működik. Szeretnének Szarvason egy új körzeti csoportot létrehozni. A munkába helyezést jól megoldották, 110 dolgozó taguk van, munkára váró sors-társ nincs. Husztagu kulturcsoportjuk rendszeresen ad műsorokat a környék szociális otthonaiban. Sajnos, a pontírás-olvasás iránti érdeklődés nagyon csekély, így tanfolyamot nem tudnak szervezni. Igen kedvelt a han-

goskönyvtár. Természetjáró szakosztályuk gyakran szervez csoportos kirándulásokat.

A központi elnökség tudomásul vette a beszámolót. A hozzászólók szorgalmazták a gyengénlátók sorainkba való állítását és az erre irányuló propaganda fokozását és a Braille írás-olvasás tanfolyamok eredményesebb szervezését. Végül a testület elismeréssel és dicsérettel illette a szervezet elnökségének és valamennyi aktívájának lelkes munkáját.

A második napirendi pontban Gerdelics Ferenc főelőadó tájékoztatta az elnökséget az NDK-beli jutalomüdülésre javasolt személyekről. A jelenlévők csekély módosítással a javaslatot elfogadták. Gerdelics elvtárs továbbá bejelentette, hogy más éven az évben lehetőség nyílik 5 házaspár részére önköltséges alapon történő üdültetése Lengyelországban.

Beszámolt a balatonboglári üdültetés előkészületeiről. Tájékoztatta az elnökséget a SZOT képviselőjével, Szabó Zoltán elvtárral történt megbeszéléseiről, melynek eredményeként a jövő évtől kezdve meghatározott számú SZOT beutalót is fogunk kapni gyógyvizes és hegyi üdülőkben.

A harmadik napirendi pontban meghallgatta az elnökség a látássérült gyermekek szülei részére készült kiadvány tervezetét. A tanulmányok elkészültek, a lektori vélemények beérkeztek. A testület felkérte a főtítkárt, szorgalmazza az anyag megjelentetését.

A negyedik napirendi pontban dr. Bódi István főtítkár tájékoztatta az elnökséget a küldöttközgyűlés feladatkijelölő határozatainak öt évre történő felbontását. Mint ismeretes, a Központi Elnökséget a tagság 5 évre választotta meg. Az elfogadott határozati javaslatban rögzített feladatokat évekre bontották fel. A jelenlévők a tervezetet elfogadták és módosító és kiegészítő javaslatokat tettek.

Néhány bejelentés után dr. Vas Tibor elnök zárszavával az ülés befejeződött.

- . . -

Megyei szervezetaink életéből

Hajdu-Bihar megyei tudósítás:

Farkas János:

SZERETETTEL FELKÉZZENEK RÁNK!
/Megjelent a Hajdu-Bihari Napló 1978. január
18-i számában/

Az utóbbi években a sajtóban több cikk foglalkozott a rehabilitáció problémáival, a nehézségekkel és az eddig elért eredményekkel. E cikkek és a közvélemény kedvező fogadtatása nyomán egyre több munkalehetőséget adtak a csökkent munkaképességű dolgozóknak. Ők pedig nemcsak a munkás hétköznapi bizonyították akaraterijük nagyságát, hanem részt kértek a kultúra terjesztéséből is.

...

A Vakok és Gyengénlátók Hajdu-Bihar Megyei Szervezetének vezetősége 1954-ben fiatal tagjainak közreműködésével kulturcsoportot alakított. A kezdeti nehézségek után - az évek múlásával arányosan - növekedett sikeres fellépéseik száma a Tiszántul városaiban és falvaiban. Az 1954 óta eltelt 23 év alatt, az alapító tagok és utánuk néhány generáció már kinőtt a szereplőgárdából, de helyettük mindig jöttek újak. Jelenleg is 14-en vannak, többségükben fiatalok. Vezető ügyintézőjük Csengeri József és felesége. Különböző munkaterületeken dolgoznak a csoport tagjai: könyvkötők, kárpitások és telefonalközpont-kezelők, de az estéket együtt töltik, szereplésre készülnek. A vidám műfaj érdekli őket elsősorban. Ezen a területen állandóan változnak az igények, a közönség mindig újat, az aktuálist kívánja látni. Mivel gyengénlátók, nehezebben megy a műsor-számok betanulása, ennek ellenére megmaradtak a politikai satírák és villámtréfák mellett, pedig azok tiszavirág-életűek.

- Sajnos, nem mind; akad olyan gazdaságpolitikai témánk, amely évek óta helytálló, így már mi szégyeljük műsorra tűzni - mondja Csengeri Józsefné. A műsorszámok összekötő szövegének szerzője Donko Jenő. Neki sem könnyű a feladata, hiszen az állandóan változó jelenetek új összekötő szöveget kívánnak.

A százperces műsoridőnek csaknem kétötöd részét a Szromi Sándor által vezetett beategyüttes előadása tölti ki. Népszerű külföldi és magyar énekesek számait adják elő.

A kulturcsoport tagjai sokszor utaznak vidékre, fellépéseik színelvére. Nem egy esetben saját költségeikkal: vonaton és autóbusszon, s ez megnehezíti a sulyban és térfogatban tetemes mennyiségű kellékek szállítását. A gondok és hiányosságok hallatán felvetődhet: vajon mi készíteti ezeket az embereket arra, hogy anyagi ellenszolgáltatás nélkül, feláldozva szabad idejüket, mostoha körülmények között is eleget tegyenek minden meghívásnak?...

A válasz: amit Csengeri József adott az egész kulturcsoport véleményét magába foglalja: - Szórakoztatni akarjuk az embereket. Feledtetni velük a mindennapi gondokat, s azt elérni, hogy mindig szeretettel emlékezzenek ránk, amerre megfordultunk.

Nem meddő ez az akarat, hiszen emlékkönyvükben bejegyzések sora bizonyítja: műsorszámaikkal felejthetetlen emlékeket szereztek minden alkalommal vendéglátóiknak.

Szabolcs-Szatmár megyei tudósítás:

A nyújtózkodó nappalokkal együtt sűrűsödnek az események. Ime a február krónikája:

Sakk-szakosztályunk 2-án vette számba erőit, teendőit, mivel március 5-én indult a megyei bajnokság, amelyen egyébként 1977-ben a 8. helyen végeztek. Tíz táblán kell helyt állnunk. A keret 13 fő, így tartalékban nincs hiány. A kitűzött cél a 6. hely elérése, ugyanis jövőre két osztályt indítanak, az első osztályba csak az első hat helyen végzett csapatok kerülnek be.

A sportkör közgyűlését 16-án tartottuk. Értékeljük a sakk és természetjáró szakosztályok múlt évi munkáját. Az idén növelni kell a turák résztvevőinek számát. Csábító javaslatnak tartjuk az augusztusra tervezett négy napos kirándulást Aggtelekre és környékére, hiszen a részvételi díj szállással együtt mindössze 48.- Ft. Örvendetes, hogy a közgyűlést megtisztelte látogatásával a városi Testnevelési Sportfelügyelőség osztályvezetője, aki felszólalásában további támogatásáról biztosította a tagságot.

...

Minden program sikerének alapfeltétele a megfelelő érdeklődés. Az idei farsangi multság szervezői nem csalódtak, mert sok vidám kedvű, együtt szórakozni vágyó tagunk jött el 11-én klubhelyiségünkbe. Néhányan vidékről is bejöttek, dacolva a szeszélyes idővel, meg az akkortájt terjedő influenzajárvánnyal. Sőt Debrecenből is volt két kedves vendégünk. Beszélgetésből, tréfálkozásból, jókedvű nótázásból állt össze a "zajturmix".

Persze, a legelfoglaltabbak ezuttal is a zenészek voltak. De a tombola kedvéért ők is kaptak szusszanásnyi időt. Jól esett megmártózni ebben a hangulatban. Kár, hogy olyan hamar véget ért a multság.

...

Második alkalommal köszönthettük 23-án az író-olvasó találkozó előadójaként Bory Zsolt költőt, akinek nevével az olvasók már többször találkozhattak tudósításainkban.

Ez alkalommal életének bensőséges élményeiről beszélt. Azt mondta el, hogyan találkozott a szerelemmel és hogy milyen hatással volt költészetére. Szólt arról, hogy a huszas években még kötöttebbek, tartózz-

kedőbbak voltak az udvarlás formái. Boldog lehetett az az ifju, aki a korzón a neki tetsző hölgyet kitartóan, néhány lépésről kísérgetve, hosszú idő után kapott egy biztató mosolyt. Már hallhattuk is a verset, melyet egy ilyen élmény ihletett.

Más alkalommal kedvesével szívesen kószált a "Bujtos" nádas, mocsaras, fáktól, bokroktól övezett, romantikus vidékén és felcsendült a vers, mely e kirándulás szép emlékét őrzi.

Érte fájó kudarc is. Egy szomorú költeményben panaszolta el, hogy lángoló szerelméért cserébe meg nem értést, közönyt, s rideg elutasítást kapott.

A párkeresés szerencsésen végződött számára. Házassága ma is örömmel és békés nyugalommal tölti be életét. Elmondta a verset, mely ezt a nagy találkozást örökíti meg.

A költő kitűnő elbeszélő stílusu előadó, mégis kevés prózát írt. Végezetül ebből olvasott fel egyet, mely a Debrecenben működő "Alföld" c. folyóiratban jelent meg 1953-ban. Kifigurázza benne a nő, a szerelem, a házasság elől mindenáron menekülni akaró férfit, aki mégis az asszony mellett találja meg örömét és önfeledten imádja gyermekét. Ebben a műben csak a téma változatlan, de a hős nem az író.

Hálás szeretettel köszöntöttük költő barátunkat, aki szerelmi lírájának néhány gyöngyszemével ajándékozott meg bennünket.

Molnár Zoltán

Somogy megyei tudósítás:

"Klub vakoknak
Vitákat, kirándulást,
előadásokat terveznek"

/Megjelent a Somogyi Néplap 1978. március 4-i számában./

"Első klubdélutánját tartotta a Vakok és Gyengénlátók megyei szervezetének siófoki körzeti csoportja a közelmúltban az öregek napközi otthonában. Az öregek és a vakok első közös találkozóját a Siófoki Városi Tanács Egészségügyi Osztályának Szociálpolitikai Csoportja szervezte. A Társadalmi Rendezvényeket Szervező Iroda gondoskodott műsorról, ebben az uttörők, az ovodások szerepeltek, F. Horváth Imréné pedig orgonán játszott.

A klubdélután résztvevőit vendégül látta a Sió Áruház műszaki osztályának Ságvári Endre brigádja és a Kőolajvezetéképítő Vállalat Vöröskeleszt brigádja. Nagy sikere volt a tombolának.

Megalakult a körzeti csoport klubja is, Soós Jánost választották meg elnöknek. Minden hónap utolsó keddjén találkoznak majd az érdeklődők az öregek napközi otthonában.

Horváth Béla, a körzeti csoport vezetője elmondta, hogy szeretnék megalakítani a vakok és látók baráti körét, ez ugyanis szorosabb kapcsolatot teremtene a szövetség tagjai és a látó emberek között, és jól szolgálná a politikai, a közművelődési tájékozódást. A tagság így vitákon is részt vehetne.

A klub kirándulást tervez Zalakarosra. A második klubdélutánon alakítják meg a vakok és látók baráti körét, s arra a nagyszámu pártoló tagságot is meghívják."

- . -

Zelk Zoltán:

Kassák Lajos anyja

Kassák Lajos anyja:
Istenes Erzsébet -
olyan, mint egy verssor,
ugy szól, mint az ének.

Másfél évig voltam
ágyrajáró nála,
szobájában hárman háltunk,
ő kint a konyhában.
Söprű, dézsa, teknő
sürgették az álmát,
várták mikor ébred.

Szalmazsákon alvó,
teknő fölé hajló
Istenes Erzsébet.

...

Szeptember az ilobai kerthen

Nagyapám almafái
rakottan tantorognak,
mint a zsákoló ember.

...

Vak költők versei:

Szép Zoltán:

Tudod te voltál...

Tudod, te voltál, aki én nekem
egy-egy csillagot megmutatott néha,
és azt mondtad enni adsz, ha éhezem,
és tavaszt főztünk szép, piros fazékba.

Te voltál, aki zilált éjeken
hűs illatot lopott a fulladt csendbe,
s enyhítő álom lett a szép jelen,
- mely álom soha nem teljesedett be - ...

Tudod te voltál, aki én nekem
szárnyakat adtál, ha reményem görnyedt.
Egyszer arannyal irtad fel nevem!...
jaj, hogy lehet, hogy mégis letörölted!?

Tudod te voltál, aki nem hagyott
jéggé dermedni, mikor kihült a vérem,
főlélem leheltél egy piciny napot,
mit soha el nem hagyni, megigérttem.

Tudod, te voltál, aki mindenütt
gyönyörű békét hintettél utamra,
s míg új erőm munkához összegyűlt,
serkentettél helyettem is akarva.

Ezért te vagy hát, aki énnekem
a legjobban fájsz, mert a legtöbb voltál,
s legnagyobb bünt követtél ellenem,
mert önmagadtól akkor meg nem óvtál.

Mert csak te voltál, aki még nekem
egy-egy csillagot megmutattál néha!...
... - s azóta minden, minden éjjelen
várlak keresve ott a fénykarélyba.

Dr. Falvai Ferenc: Jogi rovat.

Az elővásárlási jogról és néhány új ingatlanforgalmi szabályról.
/III.rész/

Az elővásárlási jog ismertetett szabályaihoz kapcsolódóan szükséges kiemelni, hogy az államnak a fentiekben ismertetett jogosultsága élesen elhatárolódik a kisajátítási jottól. Ez utóbbi az államot megillető azon jog, melynek alapján közérdekű célra /városrendezés, közlekedés, posta és távközlés, energia továbbítása, stb./ az állam jogosult államigazgatási eljárás eredményeképpen magánszemély tulajdonában álló ingatlan tulajdonjogát kisajátítás útján megszerezni. A kisajátítás esetében a kérdéses ingatlan forgalmi értékét kártalanítás címén a tulajdonos részére meg kell téríteni. Kisajátításnak kizárólagosan a jogszabályban tételesen meghatározott cél érdekében van helye, e cél minden esetben vitathatatlanul közérdekű.

Elhatárolódik az állam elővásárlási joga az un. kényszer-adásvétel intézményétől is. Ezt az intézményt a 31. és 32/1971. Korm. rendeletek vezették be, amikor meghatározták, hogy egy család csak egy lakótelek és egy üdülőttelek tulajdonosa lehet /az azon lévő épülettel együtt/; amennyiben a tulajdonos ezt meghaladó ingatlanal rendelkezne, úgy annakidején megfelelő határidőt kapott annak értékesítésére; amennyiben utólag öröklés vagy más családjogi állapotban történt változás folytán állna elő olyan helyzet, hogy az egy család tulajdonában lévő ingatlanok meghaladják a jogszabályban megengedett, úgy két éven belül van lehetőség önkéntes értékesítésre. A fent irt értékesítésre megjelölt határidőn belüli értékesítés elmulasztása esetében a helyi Tanács vb. a törvény által megengedett mértéket meghaladó ingatlan - telek tanácsi értékesítését /kényszerértékesítést/ rendeli el. Ez esetben a legkedvezőbb ajánlatot tevő vevők közül a tényleges vevőt a Tanács határozattal jelöli ki. Ez esetben tehát a tulajdonos ugyancsak kényszerítve van tulajdonjogának megszüntetésére, de ez végeredményben adásvételi szerződés formájában történik meg. Erre az eljárásra csak a megengedett mértéket meghaladó ingatlan-tulajdon esetében van lehetőség.

Külön szabály vonatkozik a mezőgazdasági ingatlanok forgalmára. Az e problémát újra szabályozó 1977. évi 27. tvr. meghatározza a jogszabály hatálybalépésétől kezdődő időponttól /1978. január 1-től/ az állampolgárok tulajdonában lévő mezőgazdasági ingatlan nagyságának felső határát. E felső határ mezőgazdasággal élethivatásszerűen foglalkozók tekintetében 3 hektár /5 katasztrális hold/, más magánszemély tekintetében pedig legfeljebb 6000 négyzetméter földterület /1400 n.öl/. Szabályozza a fent irt tvr. azt az esetet is, amikor öröklés folytán a tulajdonos földterülete a jogszabályban megengedett mértéket meghaladja. Ez esetben a Járási Földhivatal kötelezi a tulajdonost a többletterület egy éven belüli önkéntes értékesítésére. Amennyiben erre a fenti határidőn belül nem kerül sor, a Földhivatal gyakorolhatja az állam nevében a vételi jogot, ami azt jelenti, hogy egyoldalú nyilatkozattal megszerezhető a vételár kifizetése ellenében az állam részére a tulajdonjog. A jövőben magánszemély legfeljebb 6000 négyzetméter földterülettel növelheti földtulajdona mértékét. Magánszemélyek között kötendő adásvételi és más mezőgazdasági ingatlannal kapcsolatos szerződés a Járási Földhivatal jóváhagyására szorul.

Az ingatlanforgalommal kapcsolatos spekuláció visszaszorítására általában az ingatlanforgalom tervszerű befolyásolására irányuló szabályok között említésre méltó a 41/1976. Mt. sz. rendelet és a 47/1976. P.M.sz. rendelet, amelyek az általános jövedelemadóról szóló korábbi jogszabályok módosítását tartalmazták. A jövedelemadóköteles jövedelem szempontjából figyelembe venni az ingatlanok értékesítése esetén mutatkozó értékkülönbözetet, s ez az értékkülönbözet progresszíven növekedő százalékos kulcs szerint jövedelemadó alá esik. Ha az így szerzett jövedelem pl. 50.000 Ft-nál egy év alatt nem több, 40%-a, 50.000 Ft-tól 100.000 Ft-ig terjedő ilyen jövedelem esetén azonban már az 50.000 Ft-on felüli rész 50%-a

képezi a jövedelemadó összegét. E rendelkezés kiterjed a nem öröklés útján /tehát minden egyéb módon pld. adásvétel, ajándékozás, ráépítés, stb./ szerzett föld vagy házigatlanok a szerzéstől számított 10 éven belüli tulajdon változására, illetve az így keletkezett jövedelem különbözetre. E vonatkozásban kedvezményes szabály van a 720 négyzetmétert /200 n.ölet/ meg nem haladó beépítetlen földterületek tekintetében, /ha ennek mértéke nem haladja meg a telek, illetve házigatlan mértékének törvényileg szabályozott határát/, ugyanis ezeknél a tulajdonváltozás kapcsán figyelembe vehető jövedelemadó csupán 5 éven belüli tulajdonváltozás esetén érvényesül, tehát e vonatkozásban nagyobb teret biztosít a jogszabály az egyén rendelkezési jogának és nem kívánja a tulajdonváltozástól számított 5 évet meghaladó időtartam utáni tulajdonváltozás kapcsán a mutatózó jövedelmet adó alá vonni.

A jogszabály foglalkozik a manapság divatba jött tanyavásárlás kapcsán a tanya és a tanya használatához szükséges föld tulajdonjogának kérdésével is. Ezzel kapcsolatosan úgy intézkedik, hogy a tanya vonatkozóan a házigatlan forgalomra, a tanyahoz kapcsolódó földterületre pedig a földtulajdonra vonatkozó rendelkezések az irányadók. Ez azt jelenti, hogy ha a tanyahoz földterület nem tartozik, akkor házigatlanok tekintendők, ha földterülettel együtt kerül forgalomba, úgy a zártkert jellegű földforgalom szabályai szerint kell eljárni. Az esetleges félreértések kizárása végett a jogszabály kifejezetten utal arra, hogy tanya tulajdonjogát üdülő céljára nem lehet megszerezni.

- . -

Dr. Domonkos János: "Életemről, munkámról"

Az egykori cipésszegéd nem fogadta el a legyőzöttek sorsát...

Bemutatjuk Révész István munkásmozgalmi, kommunista veteránt

Az ember elindul élni. A végén, ki előbb, ki utóbb, ki szebben, ki méltatlanabban elindul elmúlni. E kettő között alig akad valaki, kinek töretlen lenne az útja. Az vagy oly szerencsés, hogy sosem került választás elé, vagy kínai tanácsra keresi a boldogságot: boldogabb, ha lassan jár, még boldogabb, ha áll, ha ül, ha fekszik, ha alszik; s végre az a legboldogabb, aki nem is él, hogy ne kelljen rosszakat álmodnia.

Révész Istvánt bizony sokszor állította választás elé az élet.

Az emberben nyomot hagy az is, ahonnan elindul, ahol megfordul, akiktől származik, ahol nevelkedik, ahol örömei és bánatmak érik. Emléket vág bele az is, ahol küzdeni kezd, ahol sikerei vannak, ahol betegségek bántják. Szüleink, nagyszüleink, városunk és környezetünk bevésik saját nyomait az életünkbe. Révész Istvánnak olyan is jutott, ami másnak mindenkinek kijut, olyan is, amiben csak neki volt része, ami csak vele történt. Akadt olyan is, amit csak maga élt meg, csak ő hajtott végre. Magunk indulunk el: ki így, ki úgy. Nem azonosak a körülményeink, ahonnan, akikkel, ahogyan megtesszük az első lépéseket, kimondjuk az első szavakat, elkérjük az első falatot, elsírjuk magunkat először, elviseljük a betegséget, megküzdünk az élet nehézségeivel. Révész Istvánnak sokszor változik a helye is, ahol küzdenie kell, változatos a munkája is. A körülötte zajló világ is terhes villámokkal, viharokkal, háborúkkal, forradalmakkal, társadalmi változásokkal, fordulatokkal. Könnyű egyetlen helyben, egy munkában, egy környezetben, egy világban állandó tartásra, életmódra szokni. E szokásokat mesterivé fokozni, hogy annál jobban boldogulhassunk benne. Annál több örömet biztosíthatunk benne magunknak és a mieinknek. A változó helyhez, szokásokhoz, munkához, világhoz sokkal nehezebb alkalmazkodni. Benne embernek maradni, multunkat és a mieinket meg nem tagadni, még akkor sem, ha követelik tőlünk, ha hasznunk lenne belőle, ha büntetnek érte, ha

nevetségessé teszik előttiink azokat, akik utra bocsátottak, akik velünk tartottak, akik a szívünkben maradtak ott is, ahol az a szép munka vár ránk, hogy magunkból értékeket csiholjunk ki. Mosollyal, szívvel, munkával, alkotással, védelemmel és szolgálattal, neveléssel hagyjunk nyomot, gazdagítsuk embertársainkat. Tegyük ezt a nélkül, hogy emberségünk csökkenne, hogy az élet minden fordulatában helytálljunk, emberül.

A ma élő kommunista veteránokat - mint Révész Istvánt is - a forradalmi munkásmozgalom különböző korszakai formálták, de egy célért dolgoztak, szívük egy ügyért dobogott. Mi volt a titkuk? Több kellett annál, hogy megértették a politikát, az elméletet és felmérték a jövő kilátásait. Sok minden rejtőzött a szívekben, az érzésekben. A mozgalom elpusztíthatatlan volt, mert ezrével nőttek fel olyan forradalmárok, akiknek a mozgalom, a párt személyes ügyük volt, akiknek a párt nem személytelen politikai intézményt jelentett, hanem elsősorban a kommunisták sorsközösségét. Olyan kollektívát, amelyből kisarjadt az egész nemzet jövője. Szerették a pártot. Ragaszkodtak hozzá, nem kevesen az életük árán is. Ez az odaadás a történelmi harcokban alakult ki. A 19-esek nemzedéke adta át hitét és tapasztalatait a fiataloknak. Így jutottak el a közös akciókig.

"Egerben születtem - beszéli el Révész István -. Ott töltöttem gyermekéveim és fiatalságom javát. A négy középiskola elvégzése után - mivel dédnagyapám, nagyapám, apám mind egri születésűek voltak és valamennyien cipészek, maradtam én is a kaptafánál. /Szüleim a II. világháboruban pusztultak el./ Már egészen fiatalon - 1926-ban, 16 éves koromban - tagja lettem a szakszervezetnek. Politikai ismereteim mind jobban szélesedtek. Rám a kommunista eszmék mély hatást gyakoroltak.

Amikor Budapestre kerültem, már volt némi tapasztalatom a mozgalmi életben. A 20-as évek vége felé már érezhető volt a gazdasági válság. A cipész szakmában nagy volt a munkanélküliség. Apám műhelye tönkrement. Szüleim elszegényedtek. Jóformán pénz nélkül kerültem Pestre szerencsét próbálni. Első izben Richtmann Izidor, egri származású szabómesternél laktam. Az ő egyik fia volt Richtmann Sándor, a bőrösök szakszervezete baloldali csoportjának ifjummunkás vezetője, a Dob utca 90-ben. Itt kapcsolódtam be a KIMSZ-be. A felvételnél egyik ajánlóm Richtmann Sándor, a másik Simon Ferenc cipész munkás volt.

1929-ben a munkanélküliség nehézségeit fokozta a szörnyű tél. Egy ideig Grossmann cipőkereskedőtől kaptam munkát, de itt is megszűnt a munkalehetőség és elmentem a Wolfner Cipőgyárba dolgozni. A felvételnél le kellett tagadnom, hogy szervezett munkás vagyok."

Hallhatnánk valamit az 1930. szeptember 1-i tüntetésen való részvételről?

"A bőrösöknél már napokkal korábban előkészítettek bennünket a szept. 1-i tüntetésre. Éjjel a gyár falára fehér mésszel ráírtuk a párt által kiadott jelszót. Előzőleg számos gyár munkásai sztrájkba léptek magasabb munkabért követelve. A válság éveiben megnövekedett a KMP befolyása a dolgozók között. Ezért a munkásság forradalmi elszántsága óriási erővel mutatkozott meg e tüntetésen. A Szoc.Dem párt vezetői, Peyerék a békés felvonulást remélték. A Kommunista Párt befolyása nagy volt. Csatlakoztak a tüntetéshez. A többi üzemekhez hasonlóan, a Wolfner gyár munkásai is részt vettek a tüntetésen. Mi a Dob utca 90-ben gyülekeztünk. Már kora reggel megkezdődött a munkások felvonulása az Andrássy ut felé. A bőrösök zárt csoportban vonultak. A sorok egyre tömörebbek lettek. A százezernél is több felvonuló a párt jelszavait hangoztatva rendezett harcos, forradalmi tüntetést. Rengeteg munkásasszony és leány is részt vett. Szüntelelenül hangozott a kiáltás: Le a kormánnyal! Munkát, kenyeret! A kabátok alól előkerültek a vörös zászlók és a röpcédulák. A katonaság és a csendőrség beavatkozott. A rendőröket hatalmas közápor fogadta. Két óra felé járt az idő, amikor egy rendőr kardjával az oldalamon megvágott. A vágás nyoma ma is látható. A mentők a Rókusba szállítottak. A tüntetőket gyógyulásuk után, tolonckocsival vitték a főkapitányságra. Nekem az volt asszerencsém, hogy a nagybátyám a Rókusban volt főorvos: engem nem szolgáltatott ki a rendőrségnek. Lapunk, a Kommunista azt írta a tüntetésről, hogy a KMP-nek

a csendes sétát harcossá tette sikerült átváltoztatnia. Az emberek a KMP szavára hallgattak és nagy tömegek harcoltak nemcsak a fasizmus, hanem a fennálló társadalmi rend ellen is.

1931 tavaszán, több szaktársammal együtt elbocsátottak a Wolfner gyárból. Arra hivatkoztak, hogy kevés a munka. Budapesten sehol sem kaptam munkát. Hazamentem szüleimhez, Egerbe."

Kérem, elevenítse fel az egeri lebukás mozzanatait.

"1932. december elején, egy havas téli reggelen apám azzal a szomorú hírral állított be a műhelybe, hogy Egerben és környékén már minden kommunistát lefogott a rendőrség, csak te vagy még szabadlábon. E szörnyű hír rendkívül megrázott. Nagyon aggódtam elvtársaim és barátaim miatt, de én is féltem a lebukástól, mert jól tudtam, mit jelent a Horthy-fasizmus csendőre karmai közé kerülni. Az egeri detektívek - apám kuncsaftjai és ivócimborái - apámra való tekintettel, megpróbálták a bőrömet megmenteni. Ez csak addig volt lehetséges, amíg a debreceni és a budapesti csendőrnnyomozók be nem kapcsolódtak a párt felszámolásába. A lebukást én sem kerülhettem el.

1932. december 5-én délelőtt a műhelyben dolgoztam. 10 óra felé ismeretlen nyomozó jött értem és bevitt az egeri kapitányságra. A rendőrségen két nyomozó és egy csendőrnny volt jelen. Késő délutánig a príbék hozzám sem szóltak. Pedig szerettem volna mielőbb mindenem túl lenni. Nagyon éhes és szomjas voltam. Késő délután kezdtek kihallgatásomat. Ismeretlen civil detektív elé kerültem. Első kérdése az volt, hogy tudom-e, miért vagyok itt? Továbbá: bűnösnek érzem-e magamat? Azt mondtam, nem érzem magam bűnösnek, mert semmiféle bünt nem követtem el. Soha nem voltam még büntetve, azt sem tudom, hogy miért hoztak ide. A detektív azt mondta, hogy saját érdekemben mondjak el őszintén mindent. Tudomása van róla, hogy apám jónevű kisiparos, ki a hatóságok előtt is tekintélynek örvend. Mondjam el, miért és hogyan keveredtem a söpredék közé és kik szerveztek be? Kérdezte, kivel volt kapcsolatod? Ismerem-e Neumann Jenőt, Zbiskó Józsefet, Kerekes Andrást, stb. Elmondtam, hogy a felsoroltak közül Kerekes Andrást ismerem személyesen, mivel szaktársam és együtt voltunk inasok. A többiek közül egy-kettőt látásból ismerek, de politikai tevékenységükről nem tudok semmit. A detektív rámordított, hogy - ne hazudjon itt össze-vissza! Figyelmeztet, ha nem tesz kezes vallomást, a kommunisták sorsára jutok. Mivel késő délutánig elhúzták az időt, erre a napra kihallgatásomat befejezték és átkísértek a városháza udvarán lévő fogdába. Másnap délelőtt ismét egy csendőrnnyomozó elé kerültem. Ujra feltették a szokásos kérdéseket. Kihallgatásom után két csendőrnny vállon ragadott és elkísértek a városháza udvarán lévő másik épületbe. Hatalmas szál, 40 év körüli civil detektív volt jelen: széles csontozatu, izmos, kisportolt alak. Irtózatossága lehetett. Ugy beszélt, mintha minden szavát megrágná. A két csendőrnny kiküldte a szobából. Egyedül maradtam vele. Ő is feltette az előbbi kérdéseket és figyelmeztetett, hogy míg épen vagyok, mondjak el mindent, amit a kommunistákkal kapcsolatban tudok. Kitarítottam előző vallomásom mellett. Senkit nem ismerek a mozgalomból, soha nem politizáltam, senkivel nem állok kapcsolatban. Mi lesz?! - ordított rám és öklével fültövön csapott. Majd szünet nélkül zuhogtak rám az ütések. Tenyeremmel igyekeztem védeni magam. A nagy fájdalomtól azt hittem, elájulok. Egész testemen végig kígyózott az idegtépő fájdalom. Ordítottam, üvöltöttem, ahogy a torkomon kifért. Egyszer a príbék a fejemre vágott: a vér elöntötte az arcom, bal szememből, füleimből, számból dőlt a vér. Elveszítettem az eszméletemet. Veder számra önthették rám a hideg vizet, mert nagy tócsa állt alattam, amikor magamhoz tértem. Kinzó fájdalmat éreztem, szédültem. Orromból, szememből még folyt a vér. A nagy fájdalomtól ismét elájultam. Hosszu ideig feküdhettem eszméletlenül. Az egeri rabkórházban tértem magamhoz. A bal szememre teljesen megvakultam. Amikor valamennyire meggyógyultam, gyorsított tanács elé kerültem. A kihallgatást vezető rendőrkapitány monoton hangon felolvasta a jegyzőkönyvet. Rám szólt, hogy irjam alá! Bár a jegyzőkönyvben valótlán adatok szerepeltek; aláírtam, mert nagyon féltem az újabb kínzásoktól. A jegyzőkönyv alapján 8 hónapi fogházra ítélték, melyet a Markó utcai fogházban töltöttem le."

Révész István életutja a továbbiak során sem volt felhőtlen. 1926 óta tagja a Kommunista Pártnak.

1936-ban megnősült Szécsényben.

1941. áprilisában internálták: a miskolci katonai főhadzba. Révész István ugyanis vezető szerepet vállalt az illegálisan működő kommunista párt szécsényi helyi csoportjának szervezésében. Csak 1944 decemberében, amikor a szovjet csapatok már közeledtek Miskolc felé; vagonirozták be internáltként és vitték el Szombathelyre. Onnan a közeli Zanat, majd Söpte községekbe; míg 1945. február 2-án Szombathelyről gyalog menetben vitték tovább az ausztriai Schahendorfba. 1945. áprilisában a felszabadító szovjet csapatok hozták el részére is a várt szabadságot.

1945-től Egerben cipészként dolgozott. 1947-ben - glaukoma következtében - másik szemére is megvakult. De később sikeres szemműtéten esett át. Gyengénlátóként is 1949-58-ig Budapesten a Mélyépitő Vállalatnál dolgozott: előbb párttitkárként, majd személyzeti osztályvezetőként. Jelenleg megérdemelt nyugdíját élvezi.

A párt és a nép háláját fejezik ki azok az elismerések, kitüntetések, amelyeket Révész István is megkapott, mint a felszabadulás előtti forradalmi mozgalom egyik jeles képviselője. 1957-ben felvették a Partizán Szövetségbe. 1958-ban Fegyverrel a Hazáért emlékéremmel tüntették ki. A Régi Párttagok Bizottsága - a párt érdekében végzett áldozatos, harcos munkájáért - is nyilvántartásba vette és felkérte, hogy gazdag tapasztalataival továbbra is segítse az MSZMP harcos célkitűzéseinek megvalósítását. 1967-ben megkapta a Szocialista Hazáért kitüntetést, amelyet az MSZMP Központi Bizottsága javaslatára a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa adományoz. 1970-ben a felszabadulás 25. évfordulóján megkapta a patinás jubileumi emlékérmét is.

Az elismerések is aláhúzzák, hogy a magyar forradalmi munkásmozgalom mindvégig állta a harcot. A harcosok nagy részét a felszabadulás előtti negyed századon át kísérte csendőrszurony, üldözte az egész államhatalom, detektívek és katonai nyomozók hada. Volt bukás, gyengeség és kishitűség is, de Révész István és nemzedékének legjobbjai mindig újra kezdték. Nem fogadták el a legyőzöttek sorsát.

Mit érez ma Révész István veterán?

"Élénken emlékszem még ma is a mozgalomba kerülésem első hónapjaira, az először olvasott titkos anyagokra, amely mind jobban meggyűlöltette velünk az osztályellenséget. Még nem volt elég tapasztalatom a forradalomról, az vigasztalt, hogy jön majd egy másik világ, ahol az igazság megvalósul. Sokszor felidéztem magamban a rabság idején elviselt érzéseket, hogy szembesítsem a jelennel: a szabad élet örömeivel, az elégtétel boldogságával, hogy az áldozat nem volt hiába való.

Mi kommunisták, ha lebuktunk a legnagyobb megpróbáltatásoknak és kínzásoknak voltunk kitéve. Aztán egyszer eljött a szabadulás órája is. Élveztem a szabadság felemelő érzését. Szeretni és értékelni kezdtem a viszsza kapott életet. Soha nem felejttem el, hogy életünket a szovjet katonák önfeláldozó harcának köszönhetjük."

- . -

Gerdelics Ferenc: Közlekedési rovat

VISELD A FEHÉR BOTOT!

Fővárosunk közlekedési csomópontjainak bemutatása.

/Folytatás/

A korszerűen átépített Déli pályaudvarra érkeznek a Dunántul nagy részéről a vonatok. Az állomás vágányainak végétől balra lévő kijáratnál található a taxiállomás. A vágányok végével szemben több lépcsősoron is lejuthat az utas a gyalogos aluljáró rendszerbe. A gyalogos aluljáró rendszerből nyílik lejárát a Metró végállomáshoz, valamint feljárát a 18-as,

59-es és 61-es villamosok és a 12-es, 39-es autóbuszok megállóihoz. A Metró utvonalaról és az általa érintett csomópontokról előző cikkünkben írtunk. A 12-es autóbusz a Rudán lévő Karolina uttól a Budaörsi ut, Alkotás utca, Endresz György tér, Krisztina körut, Moszkva tér, Mártirok utja, Margit-híd, Szent István körut, Marx tér, Lenin körut, József körut, Ferenc körut, Petőfi híd, Schönhertz Zoltán ut, Kosztolányi tér, Bocskay ut utvonalon körjáratot bonyolít le. A 39-es autóbusz a Pasaréti teret és a Dániel utat köti össze a Moszkva tér és a Déli pályaudvar érintésével. A 18-as villamos utvonala: János kórház, Szilágyi Erzsébet fasor, Moszkva tér, Krisztina körut - Déli pályaudvart érintve - Attila körut, Gellért rakpart, Gellért tér, Bartók Béla ut, Móricz Zsigmond körtér, Fehérvári ut, Albertfalvai kitérő.

Az 59-es villamos: Moszkva tér, Krisztina körut, Nagyenyed utca, Böszörményi ut, Németvölgyi ut, Farkasréti temető.

A 61-es villamos: Moszkva tér, Krisztina körut, Alkotás utca, Budaörsi ut, Villányi ut, Móricz Zsigmond körtér.

Jelenleg és előreláthatólag mintegy nyolc hónapon keresztül nagy gondot jelent az utazó közönségnek, hogy a Mártirok utja átépítése és a Margit híd karbantartási munkálatai március 20-án megkezdődtek. Ezért a Déli pályaudvarra érkezőknek a pesti oldalra való utazáshoz a Metro igénybevételeit ajánljuk.

A Nyugati pályaudvar környékén most nagy munkálatok folynak. Közúti felüljáró és metróállomás épül.

Az észak-déli Metró megnyitásával egyidejűleg minden bizonyosan forgalmi változások lesznek a környéken. Jelenleg ajánlatos ezt a környéket lehetőleg elkerülni. A csomópontot érinti a 12-es autóbusz, valamint a 6-os autóbusz vonala. Közeliében a Váci ut, Radnóti Miklós utca kereszteződésénél található meg a 43-as autóbusz végállomása. A 43-as autóbusz utvonala: Váci ut, Újpest, Árpád utca, Újpest-Rákospalotai vasutállomás.

A 4-es villamos, Moszkva tér és Dél-Buda, Karinthy Frigyes ut végállomások között közlekedik. A 6-os villamos a Moszkva teret a Nagyköruton át a Móricz Zsigmond körtérrel köti össze.

A Kádár utcából indulnak: 3-as, 12-es, 14-es, 33-as, 55-ös villamosok, a Marx tér szomszédságából - a Bajcsy Zsilinszky ut végéről - pedig a 47-es és 49-es villamosok.

A 12-es villamos, a Lehel uton, Béke uton, Újpest-Pozsonyi uton, Bajcsy Zsilinszky uton, Dózsa György uton át haladva Rákospalota végállomásig közlekedik.

A 14-es villamos ugyanezen az utvonalon Újpest és Angyalföld határáig, a 33-as villamos Váci ut, Árpád-híd, Flórián tér, Vörösvári ut utvonalon a Bécsi utig Óbudára jár.

A 71-es trolibusz a Rudas László utcán a MÁV kórházig közlekedik.

A 72-es trolibusz a Rudas László utcától az Állatkerti köruton, a Május 1. uton, az Ajtósi Dürer soron, a Hungária köruton át a Thököly utig közlekedik. - A Nyugati pályaudvartól ezzel a járáttal közelíthető meg szövetségünk székháza is; az Erzsébet Királyné uti megállónál kell leszállni.

A 73-as trolibusz utvonala: Rudas László utca, Izabella utca, Dohány utca, Landler Jenő ut, Bethlen Gábor utca, Baross tér, Keleti pályaudvar végállomás.

Az észak déli metro új szakaszának üzembehelyezése után, mint említettük, forgalmi változások várhatók, ezekről megfelelő időben tájékoztatást adunk.

...

Az International Mobility nemzeti szekciója a Német Szövetségi Köztársaságban megalakult és f. év március havában értekezletet tartott. Ezen az értekezleten sokat foglalkoztak a látási fogyatékosok turisztikai lehetőségeivel és kiemelték a mozgás és tájékozódásra képző tanfolyamok jelentőségét. Marburg/Lahn-ban már meg is szerveztek ilyen tan-

folyamot. Több hasonló szervezet működik a Német Szövetségi Köztársaságban /pl. Saulgoub/.

Az International Mobility ötödik nemzetközi értekezletét 1977. április 4-től 7-ig Hollandiában tartották meg, melyben európai államok mellett más kontinensek is képviseltették magukat, és különböző olyan nemzetközi szervezeteket, amelyek a fogyatékosok belföldi és külföldi utazását segítik elő.

Az értekezlet két főkérdéssel foglalkozott:

- 1./ a fogyatékosok nemzetközi utazási lehetőségével,
- 2./ nemzeti tagozatok megszervezésével.

...

Angliában, Birmingham-ban rendszeres tanfolyam van, amelyen a vakokat a hosszú bot használatára képezik ki. Ezen a tanfolyamon nemcsak angol, hanem más nemzetiségű vakok is résztvesznek, de itt képezik ki a látó trénereket is más országok számára. A tanfolyamot több szakképzett tréner vezeti, a képzésben azonban egy pszichológus is résztvesz. aki a tanfolyam anyagát pszichológiai szempontból egészíti ki. A látó trénereket is bekötött szemmel oktatják, hogy megismerkedjenek a mozgás objektív körülményeivel. Legutóbb az NDK-ból két látó tréner vett részt ezen a tanfolyamon és ők fogják a tanfolyamot az NDK-ban a vakok számára vezetni.

- . -

Kiss János: Törődjünk többet egészségünkkel.

A hypertónia. /I.rész./

A magas vérnyomás korunkban a leggyakrabban előforduló betegségek közé tartozik.

"Magas a vérnyomásom" leggyakrabban idős emberektől halljuk, de egyre többször a negyvenesek korosztályában is, és sajnos, nem egyszer találkozzunk e betegséggel a teenagerek között is.

A vérnyomása végső fokon a szivizom összehuzódásának erejéből származik.

Ez az energia az érrendszeren belül bonyolult szabályozó rendszer közbeiktatásával biztosítja az állandó normális vérnyomást. Ebben a regulációs mechanizmusban az érrendszer a rugalmasságával, épp úgy döntő szerepet tölt be, mint az idegrendszer és a hormonális apparátus.

A vérnyomás emelkedése voltaképpen nem más, mint a szabályozás zavara, valamelyik szabályozó láncszem működésének az elégtelensége. Az elsődleges hypertóniában a psychés működés kiegyensúlyozatlansága folytán érvényesülnek azok a tényezők, amelyek az érrendszer alkalmazkodását megnehezítve, nyomásingadozásokat és ezzel érfalkárosodást hoznak létre, évek alatt fokozatosan kialakítva az állandósuló hypertóniát.

/Erről a cikk második részében olvashatunk részletesebben./

A vese eredetű vérnyomásemelkedésért egy renin nevű anyag a felelős, amely a vesegyulladás és a veseartériák szűkülete során szabadul fel.

A mellékvesék egyes megbetegedései is előidézhethetnek vérnyomásemelkedést, épp úgy, mint egyes idegrendszeri betegségek és az agydaganatok egy része.

A szivhibák némelyike is hypertóniával jár.

Ezen secunder hypertóniákban az elsődleges feladat az alapbetegség megszüntetése. Ezután a vérnyomás is normalizálódik.

A másodlagos hypertónia a betegek 10 százalékánál fordul elő. A legtöbb magas vérnyomásban szenvedő egyén essentialis /ismeretlen eredetű/ hypertóniás.

/Folytatjuk/

- . -

Dr. Molnár Katalin: Nők részére

Teleki Blanka, a nőnevelés uttörője. /II.rész/

Teleki Blanka, hugával és nagynénjével szinte egész Európát beutazza. Meglátogatják az előkelő leánynevelő intézeteket. Blankában már ekkor megszületik az elhatározás, hogy intézetet nyit Budapesten.

1842-ben visszatérnek Magyarországra, és a Teleki névhez illő fényes pompával megtartják huga, Teleki Emma esküvőjét, aki feleségül megy a fiatal, de vagyontalan francia tudóshoz, Agost de Gerandohoz. Gerando nagybátyja, aki egyben gyámja is, segít Blankának a megnyitandó intézet tantervének, oktatási módszereinek kidolgozásában.

1845-ben a Pesti Hirlapban tanulmány jelenik meg Teleki Blanka tollából, "Szózat a magyar főrangú nők nevelése ügyében" címmel. E tanulmány javasolja a magyar nevelőnőket képző intézet felállítását, és a főrangú családok leányainak magyarrá nevelését. 1846-ban a Honderű című hetilap tájékoztatja olvasóit, hogy az egy évvel ezelőtti ötlet megvalósul, ugyanis Teleki Blanka leánynevelő intézetet nyit. Közli továbbá Teleki Blanka "Nyilatkozat" című cikkét, melyben az író az intézet megnyitásáról és annak szükségességéről ír. A cikk a következő mondattal végződik: "Azon elvtől vezérelve, hogy minden ember kötelessége a közjó előmozdításához tehetsége szerint járulni, elhatároztam magamat, munkásságomat azon ügynek szentelni, melynek fontosságát mindinkább kezdjük érezni, a hazában - értem a nőnevelést." A továbbiakban hangsúlyozza, hogy a család lelke a nő, az anya, és hogy kiváló férfiakat csak kiváló anyák nevelhetnek. Állítja, hogy a nőnevelésnek nemzeti alapokon kell nyugodnia.

Az intézet 1846. őszén megnyitja kapuit és az első tanévben mindössze egy tanítványa akad: Puteáni Kis Rózsa - Deák Ferenc keresztlánya. Blankát ez a kudarc nem keseríti el. Az 1847-es tanévet már mintegy husz tanítvánnyal kezdik. Az intézet megnyitásánál és később is, Blankának elválaszthatatlan, nélkülözhetetlen segítőtársa lett Leövey Klára. Az intézetben minden tárgyat magyarul tanítanak.

A kor kiemelkedő magyar egyéniségei Blanka felkérésére vállalták a tanítást; így a történelmet Fejér Pál /a későbbi Vasvári Pál/, a földrajzot Hanák János, a művészettörténetet Thern Károly oktatja. Fejér Pál lelkes történelemőrái hamar magyarságot, hazaszeretetet ébresztenek a fiatal növendékek szívében.

1848 decemberében a kormánycsapatok Pestet veszélyeztették, így az intézet kénytelen volt bezárni kapuit. Teleki Blanka, Leövey Klárával együtt, Debrecenbe költözött. Onnan Nagyváradra utaztak, ahol Vasvári Pál szabadcsapatánál a "Zászlóánya"-i tisztet vállalta Blanka. A forradalom elbukása után minden magyar hazafinak rettegnie kellett. Blanka, pálfalvi birtokára huzódott vissza Leövey Klárával együtt. A forradalom üldözöttjei a Teleki-kastélyban mindig biztos menedéket találtak. 1851 tavaszán egy feljelentés alapján letartóztatták és a nagyváradi, majd később a pesti börtönbe szállították Blankát. Azzal vádolták, hogy összeesküvést szervezett a császár ellen, és hogy a népet rebellis magatartásra nevelte. 1853. június 30-án hirdettek ítéletet a Teleki-Leövey perben. Blankát tízéves várfogságra ítélték, melybe beleszámították a Pesten fogságban eltöltött időt is. Az ítélethirdetés után két hónappal a két nőt a kufsteini börtönbe szállították. Blanka - noha egészségi állapota nagyon megromlott - büszkén viselte a fogság megpróbáltatásait. Leövey Klára szabadulása után, Teleki Blankát átszállították a laibachi börtönbe. Itt hat évig volt. 1858-ban, Rudolf trónörökös születése alkalmából a politikai foglyok amnesztiát kaptak. Így hagyhatta maga mögött Teleki Blanka is a börtön falait. Kiszabadulása után visszavonultan kellett élnie. 1862-ben, 54 éves korában halt meg. Korának kiemelkedő egyénisége volt, aki már akkor felismerte a nőnevelés és a női egyenjogúság szükségességét.

Barna Zoltán: Zenei rovat

A következő cikk szerzője Botvay Henrik hegedűművész, a helsinki Sibelius Akadémia tanára. Családjával együtt hat év óta él a finn fővárosban. Kiss Zoltánhoz - sorstársunkhoz - a kerekén egy esztendővel ez- előtt elhunyt baritonénekeshez meleg baráti szívak fűzték Botvay Henriket, aki ezzel az irással is adózni kíván a jó barát és kiváló honfitárs em- lékének a szomorú évforduló alkalmából.

...

Botvay Henrik:

K i s s Z o l t á n
1929 - 1977

1977 április 25-én hajnalban a finnországi Jinnainenban - hősie- sen viselt, kegyetlenül rövid betegsége után - meghalt Kiss Zoltán bariton- énekes, énektanár. Távozásával súlyos s eredetiségében pótolhatatlan űrt hagyott maga után a finn zeneművészeti életben, növendékei s barátai kö- rében. Családja - Marjatta Asszony, valamint gyermekei: Hajnalka, János, Aranka és Ilona - súlyosan szenvedik az apa örökös távollétét.

Kiss Zoltán 1929 március 9-én született Sopronban. Evangélikus pap- család bocsájtotta életutjára negyedik fiugyermekükként a patinás törté- nelmű városban. Sopron művészetekben gazdag légköre már 8 éves korában meghatározó stílus szerint ébresztette fel a zeneművészetek iránti álta- lános érdeklődését. Hegedűs tanulmányait azonban 16 éves korában egy közvetlen közelében felrobbant háborus gránát végzetesen megszakította. "Szörnyű fény vakított el, s éreztem, hogy karom nem emelhet vonót többé a hurokra..." - A Fertőtő tavaszi tükrét látta utoljára, majd lassan reá- borult az örökös, teljes fénytelenység sajátos világa.

Az általános emberi értelem szerinti tragédiát ő maga soha sem fogta fel annak. Fizikai megfogyatkozását hihetetlen lelki- és szellemi ener- giával rendezte magában úgy, hogy az soha nem jelentett számára semmifé- le fogyatékosságot. Muzsikusi pályája irányító eseményének érezvén a sors beavatkozását, nemes szenvedéllyel s példátlan emberi akaratereővel foly- tatta általános zenetudományi tanulmányait, s különös érdeklődéssel kezdte meg énektanulmányait a soproni Zeneiskolában.

Kiváló eredményei a Liszt Ferenc Zeneakadémián biztosították a fia- tal művész tanulmányainak végső kibontakozását. Diplomahangversenye után az Akadémia igazgatósága "Vörösdiplomával" nyilvánította művész-tanárrá. 1956-ban - diplomája révén - az Országos Filharmónia ösztöndíjas művésze- ként szerepelt ismeretterjesztő előadásokkal és mint előadóművész.

1958-ban ösztöndíjjal Helsinkibe utazott, ahol a Sibelius Akadémián újabb elmélyült tanulmányi időszak következett. Neve feltűnt már a finn zenei élet hangversenyműsorain is.

1959-ben - ösztöndíja lejártával - ismét hazaérkezett, hogy az Or- szágos Filharmóniánál folytassa korábban megkezdett művészi munkáját. Az intézmény azonban bezárta előtte kapuit. Így tett azután minden zenei, zenepedagógiai intézet is, ahol munkaterületét keresve kopogtatott... A munka nélküli időszakot meg nem alkuvó tanulás, kutatás és gyakorlás töltötte ki.

1961-ben svéd ösztöndíj kínál számára további énektanulmányi lehe- tőségeket Stockholmban.

Ugyanez évben - nősülése révén - ismét Finnországba került, ahol otthont, családot alapított. Újabb tanulmányai a finn nyelv tökéletes elsajátítását eredményezték számára.

A finn zenei társadalom ezután hamarosan felfedezte a "testvér- nemzet" énekes küldöttjét. A finn rádió által rendszeresen sugárzott zenetörténeti előadásai igen széleskörű érdeklődést váltottak ki, s ne- vét hamarosan ismertté tették országszerte. Koncertműsorainak egyik

fő célja volt, hogy a magyar népdalt minél ismertebbé tegye a testvér-nemzet közönsége körében. Bartók, Kodály népdalfeldolgozásainak lemezre vételével méltó emléket állított Északon a magyar dalkulturának, s egyben maradandó nyomot hagyta saját munkásságának is. Műsorai azonban a dailrodalom más széles területeire is elvezették hallgatóságát. A kritika különösen nagyszerű értékeléssel jutalmazta Schubert Téli utazás című dalciklusának tolmácsolását.

Linnaineni otthonában elmélyült tudományos és pedagógiai munkát végzett. 1972-ben társszerzőként működött közre a lapp népzene kutatásával foglalkozó könyv megjelentetésében. 1975-ben önálló szerkesztésében adta közre a "Zeneművészet jelentős évei" című adatgyűjteményét. Különös gondadal kiművelt ének módszertani eredményei a tanítványok egyre szélesebb körét vonták hozzá.

Élete és alkotó tevékenysége delén érte utol a végzetes betegség. Minthogy élete nagyszerű emberré érlelte, így viselte tudott sorsa beteljesülését is. Rövid, mégis gazdag, s gazdagító, sötétben látó, s látni tanító életét egyéniségére jellemzően zárta le: "Csendben, mint ahogyan érkeztem ide, ugyan úgy kívánok távozni is innen."

- . -

György Tamás: Technikai rovat

A telefon. /V. rész./

Az automatikus távbeszélő központ.
/Bevezetés/

A századvég élelmes üzletemberei azonnal felismerték, hogy a telefon milyen nagy mértékben megkönnyíti az ipar és a kereskedelem dolgozóinak munkáját; de a találmány tömeges alkalmazása a magánlakásokban még váratott magára. Az európai kontinensen tulajdonképpen a XX. század első évtizedében kezdett elterjedni ez a fontos hírközlő eszköz. Az emberek lassan legyőzték idegenkedésüket, rájöttek arra, hogy rengeteg fáradságot és időt lehet a távbeszélővel megtakarítani.

Amint a magánlakásokban a nagyvárosokban tömegesen kezdték felszerelni a készülékeket, kiderült, hogy a régi kézi kapcsolású központok segítségével már alig lehet fenntartani a nagy forgalmat és a megbízható összeköttetést. Az előző részben említettem, hogy egy-egy telefonközpont kezelő néhány 100, legfeljebb 1000 előfizetőt tud ellátni. Így egy-egy nagyvároson belül sok központra volt szükség, és hamarosan eljutott a telefonforgalom odáig, hogy a városon belüli beszélgetés olyan bonyolulttá vált, mintha csak más várossal kellett volna létrehozni a kezelőnek az összeköttetést. Azt, hogy mekkora lehet egy kézi kapcsolású telefonközpont, nemcsak az olyan feltételek szabják meg, hogy hány hüvelyt lehet összeszorítani akkora területen, amelyet egyetlen kezelő elláthat, hanem figyelembe kell venni az emberi megfigyelőképesség és cselekvési gyorsaság határait is. Mindezek alapján az látszott az egyetlen helyes megoldásnak, hogy a központokban a kezelők munkáját géppel végeztessék el. A gépesített központ nagyságának nincs felső határa, mert kisebb központokat mindig össze lehet fogni egyetlen nagyobb egységbe. Például Budapesten ma is sok központ működik, - Belvárosi Távbeszélő Üzem, Erzsébet Távbeszélő Üzem, Ferenc Távbeszélő Üzem, Óbuda Távbeszélő Központ stb. - de ez csak annyit jelent, hogy a rendszer működéséhez tartozó kapcsológépek a város különböző pontjain vannak elhelyezve. Működés szempontjából ezek a gépek egyesítve vannak, mert hiszen a jól ismert tárcsázás következtében minden budapesti előfizetőt, de egyre több vidéki és külföldi számot is fel lehet hívni anélkül, hogy emberi beavatkozásra lenne szükség. Természetesen a vidéki és külföldi beszélgetések díja lényegesen magasabb, tehát megoldást kellett keresni arra, hogy a drágább beszélgetéseket megfelelő berendezések külön feljegyezzék, de a helyi be-

szélgetésekkel együtt számlázzák. Műszaki szempontból ma már ez a kérdés is megoldott.

Ezt a kis bevezetést azért szántam az automata telefonközpont működésének ismertetése elé, hogy rávilágíthassak, milyen előzmények, milyen követelmények sürgették a gépi kapcsolás létrehozását és milyen problémákat kellett megoldaniuk a szakembereknek.

- . -

Dr. Domonkos János: Kulturális életünk hírei

Joódy Anna: A Homérosz kórus pozsonyi vendégszereplése

A Szövetség Homérosz Kórusa kedves meghívást kapott a Szlovákiai Rokkantszövetségtől. A meghívásnak 1978. március 18-án tettek eleget, és örömmel utaztak Pozsonyba, a történelmi városba, hogy bemutatkozzanak az ottani közönségnek, a sorstársaknak.

A csehszlovák munkásosztály győzelmének 30. évfordulójára és a Nemzetközi Nőnap tiszteletére rendezett ünnepélyt a Rokkantszövetség.

Pozsony modern városrészében - Károlyfalván - a mintegy 350 főt befogadó kulturterem megtelt az érdeklődő szövetségi tagokkal.

Kórusunkat Peskó György karnagy vezette.

A programban preklasszikus zeneszerzők művei szerepeltek. A klasszikusok közül Brahms, Schumann és Csajkovszkij egy-egy alkotása hangzott el. A műsor harmadik részében Kodály Esti dal-át és az Öregek című kórusművet hallgatták meg a résztvevők. Nagy sikert aratott Németh Tamás zongoraművész, aki Farkas Ferenc feldolgozásában régi magyar táncokat adott elő. Szólót énekelt Barna Mária és Bálizs Mária.

A kórus szereplését kedves szavakkal, ajándékkal és virággal köszönték meg a szlovák sorstársak, majd ebéddel vendégelték meg az énekkart.

- . -

Dénes József: Sportrovat

Molnár István:

Sakkcsapataink külföldi sikerei
/I.rész/

Örömmel tettünk eleget krakkói, lengyel sakkbarátaink meghívásának, hogy vegyünk részt az általuk szervezett nemzetközi csapatversenyen.

1977. október 7-én este indultunk el vonattal Krakkóba. Küldöttségünk tagjai: Erős Pál, Nemes György, Kovács Ferenc, Rév Miklós, Batthányi Béla, Auffmanberg Emil játékosok; Dénes József és Zichó József vezetők; Vágvölgyi László tolmács, valamint az edző voltak.

Kellemes utazás után érkeztünk meg másnap reggel Krakkóba. Házigazdáink már vártak ránk a vasutállomáson. Reggeli után kis városnézésen vettünk részt, majd tovább indultunk külön autóbusszal a verseny színhelyére. Utközben megebédeltünk, első ízben kóstoltuk meg a lengyel konyha ételeit. Este érkeztünk meg a tátrai Bukowinába. Szállásunk festői környezetben volt. Körülöttünk hegyek, patakok, völgyek, csend, békesség, nyugalom. A falut tízperces sétával lehetett elérni. Szállásunk turista jellegű volt a varsói vakok szövetségének üdülőjében, ahol most a magyarok mellett az NDK-ból érkezett sakkozók foglaltak helyet. A teljesen fából készült manzárd építésű ház beilleszkedett a környék gorál stílusú architektúrájába, hiszen Lengyelország gorálok lakta vidékének egyik központjában voltunk.

A verseny 9-én, varásnap kezdődött. A két külföldi csapat /a magyarok és a lipcseiek/ mellett négy lengyel csapat /Krakkó I. és Krakó II. Lublin és Przemysl/ vette fel a küzdelmet az első hely reményében. A játék előtti technikai megbeszélésen és a megnyitó ünnepségen lengyel

vendéglátóink hangsúlyozták, hogy a verseny elsősorban a barátságot, a pihenést, egymás jobb megismerését és a kapcsolatok felvételét szolgálja. Az alkalmat erre a helyi szövetség fennállásának 25. évfordulója adta. A találkozót igen szokatlan formában rendezték meg, nem volt függőnap. Ha a játszma nem ért véget döntéssel négy órai játékidő alatt, akkor az veszített, akinek a zászlója előbb leesett. Első mérkőzésünk mindjárt a riválisnak tekintett Lipcse csapatával volt. Szoros mérkőzésen 3,5 - 2,5 arányban győztünk. Rév és Auffenberg nyertek, Erős, Kovács és Batthányi döntetlent értek el, míg Nemes veszített. Az első forduló után Krakkó I. vezetett, mert 5:1 arányban verte Krakkó II-t. Régi sakkmeisterünk közül ott láthattuk Bryckit, akinek oroszlánrésze volt a verseny megszervezésében, Kusnyierzet, a lublini Tatarcsakot, Knapikot, Kowalczykot, a lipcsei Krnzot, Sämant. A második fordulóban 5,5:0,5 arányban leléptük Krakkó II-t. Egyedül Auffenberg ért el döntetlent, a többit megnyertük. Mivel Krakkó I. 4,5:1,5-re győzött Przemysl ellen, még a második helyen voltunk. A harmadik fordulóban végül a vártnál nagyobb arányban is 5:1-re vertük Lublint. Erős, Rév, Batthányi, Auffenberg nyertek, Nemes és Kovács döntetlent ért el. A játszmák azonban szorosak voltak, izgalmak után alakult ki a kedvező eredmény. Az érdeklődéssel várt Krakkó I. - Lipcse találkozó 3:3 arányu döntetlent hozott, így átvettük a vezetést. Ezt azután végig megtartottuk, sőt előnyünket fokoztuk. A negyedikmérkőzésünkön Przemysl ellen "csak" 4,5:1,5-öt értünk el. Erős, Nemes, Batthányi győztek, Kovács, Rév és Auffenberg döntetlenül végeztek. Az utolsó, negyedik fordulóra 1,5 pont előnnyel álltunk ki Krakkó I. ellen. Így nyugodtan játszhattunk, míg ellenfelünknek a második hely megtartása volt a célja. Biztos 4,5:1,5 arányu győzelmet arattunk. Ismét Erős, Nemes, Rév voltak eredményesek, a tartalékként beálló Dénes is nyert, míg Batthányi kikapott.

A verseny végeredménye ezek után így alakult:

- 1./ Budapest 23 pont
- 2./ Krakkó I. 18,5 pont
- 3./ Lipcse 17 pont
- 4./ Lublin 14,5 pont
- 5./ Przemysl 11,5 pont
- 6./ Krakkó II. 5,5 pont,

Győzelmünk végül is a papírformát igazolta, a pontszámok aránya és a játék meggyőző volt. Csapatunkból Erős 4,5, Nemes 3,5, Kovács 3, Rév 4,5, Batthányi 3,5, Auffenberg 3 és Dénes 1 pontot szerzett. Erős és Rév az első, ill. a negyedik táblán a legjobb eredményt érte el.

A találkozó szüneteiben, délutánonként, lengyel barátaink igen kellemes kirándulásokat szerveztek részünkre, felejtethetlenné téve ott-tartózkodásunkat. Így egyik nap Zakopánéba látogattunk el, ahol felmentünk a sisánkra is. A másik napon a Morskie Oko nevű tengerszemhez látogattunk el. Közben láttuk, hallottunk az egyik patakba beömlő vizes szuhogását. Autóbuszunk helyenként csupán néhány méterre haladt a cseh határtól. Ezt a kirándulásunkat sajnos elrontotta a köd és a csepergő eső. A természetvédelmi park így is fenséges látványt nyújtott. Betetőzte programjainkat a Dunajec folyón tett csónakázásunk és egésznapos kirándulásunk. Autóbuszszal Czorsztynig mentünk, majd itt "vizre szálltunk". A kis gorál tutajon, amelyet két hajós csákllyával kormányozott, két és fél órát "hajókáztunk". Csapatunk tagjainak egy része élvezte a környező hegyek szépségét, a napsugarat, a természetet. A másik nemlátó rész is örömmel hallgatta a víz csobogását és nagyokat szippantott a kristálytisza levegőből. Szczawnicanál azután kiszálltunk - 18 km-es hajózás után - megebédeltünk és autóbuszunk hazavitt bennünket.

Következett a visszautazás napja. Először Krakkóba vittek bennünket, itt városnézéssel, kisebb vásárlásokkal töltöttük el a napot. A fáradhatatlanok újabb élménnyel lettek gazdagabbak, megnézték a Wawel várát és székesegyházát. Gyönyörködtek a lengyel történelem patinás várában, a multat idéző műemlékekben, butorokban, berendezési tárgyakban.

Ugyancsak emlékezetes marad a gótikus Mária-templom, a város főterén lévő Posztócsarnok /Sukienice/. A legemlékezetesebb azonban mégis a lengyel ember, a hagyományos lengyel-magyar barátság és a sakk mindenkit összekötő ereje volt. Október 16-án érkeztünk haza Budapestre, valóban szép és kellemes emlékekkel.

/Folytatjuk/

- . -

Kuminka Györgyné: Uttörőrovat

Csapó Zoltánné:

A VIT-ek története

Most, amikor az egész világon a XI. VIT-re készülnek a fiatalok, időszerű, hogy áttekintsük a VIT-ek történetét.

Az I. VIT-et Prágában rendezték meg 1947 júliusában. A nemzetközi politikai életben hidegháborús légkör uralkodott.

A prágai fesztiválon 75 ország 17.000 fiatalja vett részt. Sokan igen nehéz körülmények között tudtak a fesztiválra megérkezni. Mégis jöttek, sokszor a bebörtönözést is vállalva. A jelszó: "Nemzetközi barátsággal és újjáépítéssel az ifjúság a békét építi" volt. A megnyitóra a Vencel-téren került sor. A fesztivál általában széleskörű politikai viták fóruma. Itt a viták gerincét az indokinai népek függetlenségi harcával való szolidaritás adta. Számos újjáépítési brigád alakult. A fiatalok Lidice, a fasiszták által lerombolt bányászfalu újjáépítésében vettek részt. Ezen a fesztiválon hangozott el először az "Egy a jelszónk, a béke". A DIVSZ és az NDSZ vezető szervei a fesztivál végén felhívást tettek közzé, mely egyebek között hangoztatta: "A prágaihoz hasonló találkozóra a jövőben is szükség van!"

A II. VIT Budapesten volt, 1949 augusztusában. A kapitalista és szocialista rendszer élesen szemben állt egymással, a hidegháború kiszélesedett. Fokozódott a háborus veszély, nőtték a katonai kiadások. A VIT-re való eljutás nem lett könnyebb.

Olaszország és Izrael megtagadta az utlevelet a VIT-küldöttektől, Norvégia pedig nem biztosított valutát az ideutazóknak. 1949. augusztus 14-én az újpesti stadionban 90 ország 11.000 küldötte gyűlt össze a megnyitón. A jelszó: "Fiatalok egyesüljete, előre a tartós békéért, a demokráciáért, a népek nemzeti függetlenségéért és egy jobb jövőért!" A fiatalok segítettek a Népstadion építésében.

Az 1950-es években új háborus helyzetek veszélyeztették Európa és a világ békéjét. Az imperialista hatalmak megalakították a NATO-t, atomfegyverekkel fenyegették a világot. Gyarmati agressziós háborút folytattak Vietnámban, Koreában. A fasizmus újjáéledt az NSZK-ban. Ilyen körülmények között került sor 1951 augusztusában Berlinben a III. VIT-re, 104 ország 26.000 képviselője érkezett ide. Eljutni még nehezebb volt, mint 1949-ben.

1951-ben a haladó erők összefogása, közös harca meghátrálásra készítette az agresszió erőit. 1953-ban a koreai nép kivívta függetlenségét. Ekkor rendezték meg a IV. VIT-et Bukarestben. A "Béke és barátság" jelszó mellett a fiatalok ezrei hangoztatták a Béke Világtanács jelmondatként megfogalmazott követelését: "Tárgyaljatok! Tárgyaljatok!" Az imperialisták álhírekkel próbálták a találkozót megakadályozni. /pl.: a bécsi Presse "járványokkal sujtott" Bukarestről beszélt/. Mégis 111 ország 30.000 fiatalja jelent meg. Nem volt a tömegek befogadására alkalmas létesítmény. 131 nap alatt 1500-an építették fel az Augusztus 23 stadiont.

A nemzetközi életben az enyhülés folyamata jelentkezett. Véget ért a hidegháborus időszak. Genfben tárgyalások folytak az "aknamezők" békés felhasználására. Közeledés történt a Szovjetunió és az USA között. 1955 júliusában Varsóban, az V. VIT-en résztvevő országok száma 114-re emelkedett. Először vett részt több afrikai ország /pl.: Szenegál, Madagaszkár/

Megemlékeztek a II. Világháború befejezésének 10. évfordulójáról. Béke-staféta indult 19 országon át Coventryből. Részt vettek egy iskola építésében. Felkeresték Auschwitzot.

A VI. VIT-re 1957. augusztus végén Moszkvában 131 ország 34.000 küldötte érkezett. A fesztivált megelőző előkészületek nagyszabásúak voltak. Az előkészületekben mintegy 136 ország 1000 szervezete vett részt. Külön lap jelent meg Fesztivál címen öt nyelven. A felmerült politikai kérdések a leszerelés, a termonukleáris fegyverek elleni harc, valamint az atomenergia békés célokra történő felhasználása voltak. Béketalálkozót rendeztek a hirosimai tragikus események 12. évfordulója alkalmából /1000 fiatal volt jelen/. A 12. nap a gyarmati ifjúság szolidaritási napja volt /17.000 résztvevővel, táborúttal/.

1959. július vége és augusztus eleje között első ízben volt a VIT /a VII./ színhelye nem szocialista ország, hanem Ausztria /Bécs/. A nemzetközi politikai élet nagyon enyhült. A VIT Bécsben történt megrendezése, a kapitalista országokban tevékenykedő haladó szervezetek befolylásának növekedését bizonyította. Sajnálatos körülmény, de meg kell említeni, hogy a vállalatok és intézmények, akiknek a VIT technikai és anyagi feltételeit kellett volna biztosítani, nem akartak semmiféle szolgáltatást vállalni. Ennek ellenére a fesztivál megnyitására a bécsi Olimpiai Stadionban 112 ország 18.000 küldötte gyűlt össze. A jelszó a hagyományos kivül a DIVSZ Végrehajtó Bizottságának 1958-as budapesti ülésén született mondat: "Előre a békéért és a békés együttműködésért!" volt.

A VIII. VIT-et három évi szünet után Helsinkiben rendezték meg 1962. július végén, 137 ország 18.000 küldöttének részvételével. 1963-tól a DIVSZ és az NDSZ szervezi a VIT-et, de a kijelölt színhelyen olyan polgári fordulatok történtek, melyek meggyújtották a világ ifjúságának összehívását. 1965-ben államcsinnyel megbuktatták Algériában Ben Bella kormányát. 1966-ban puccsal megdöntötték Ghanában Nkrumah haladó rendszerét. A IX. VIT megrendezésére végül csak 1968. július végén és augusztus elején nyílt alkalom Szófiában. Jelszó: "A szolidaritásért, a békéért és szabadságért!" 138 ország küldöttei voltak jelen.

A X. VIT ideje 1973 július vége és augusztus eleje, színhelye Berlin. 140 ország 25.000 küldötte vett részt. Jelszó: "Antiimperialista szolidaritás, béke és barátság!" Minden napnak meghatározott jelszava és feladatköre volt: pl. 2. nap a Laosz, Vietnám, Kambodzsa melletti szolidaritás. Megrendezték a lányok-asszonyok napját.

A DIVSZ 1974-es várnai közgyűlése kezdeményezte a XI. VIT megrendezését; a XI. VIT Nemzetközi Előkészítő Bizottságának berlini alakuló gyűlése 1975 februárjában döntötte el, hogy a találkozó 1978-ban Kubában lesz.

- . -

Pontirású nyomdai termékek és vakügyi segédeszközök árusítása

Szövetségünk Budapesti és Pest Megyei Szervezetének irodájában az alábbi árucikkek vásárolhatók:

a./ Nyomdai termékek

Bartók: 15 magyar parasztdal: 24,30 Ft.
Bertini-Chovan: Etüdök. 15 Ft.
Kodály: Bicinia hungarica I-V., füzetenként 5 Ft.
Czövek: Zongora a-b-c. 12 Ft.
Czövek: 3 év zongoraetüdjai. 9 Ft.
Czerny-Chovan: Etüdök I.-II. 4,50 Ft.
Gát József: Zongoramódszertan. 2 Ft.
Hernádi: A gyermek Mozart. 10 Ft.
Kabalevszkij: 12 könnyű zongoradarab. 1,50 Ft.
Kabalevszkij: Könnyű variációk zongorára. 1,50 Ft.

Kilenc szerző 44 zongoradarabja I-II. füzet. 4 Ft.
Knipper: 5 tadzsik dal. 4 Ft.
Hernádi: Könnyű zongoramuzsika a 18. századból. 10 Ft.
Irsai Vera: Szolfézs példatár. I-III. füzet. 5 Ft.
Régi táncok gyermekeknek. 18 Ft.
Kodály: Gyermektáncok. 14 Ft.
Kodály: 7 zongoradarab. 16 Ft.
Komjáthy: Zongoraiskola I. füzet. 5 Ft.

...

Verénd József: Német nyelvkönyv I-VII. füzetenként 4 Ft.
Német-magyar szótár: 9 kötet 90 Ft.
Segédkönyv a német lingafon-tekercsekhez: 4 Ft.
Potapova: Orosz nyelvkönyv: füzetenként 4 Ft.
Orosz-magyar szótár: 14 kötet 26 Ft.
Dr. Bánó Miklós: Eszperantó nyelvtan I-II. füzetenként 2 Ft.
Dr. Bánó Miklós: Eszperantó gyakorló I-IV. füzetenként 2 Ft.
Baghy: Eszperantó nyelvtan I-IX. füzetenként 2 Ft.

...

BTK és BE módosítás /1966/ füzetenként 5 Ft.
PTK módosítás /1967/ füzetenként 2 Ft.
Munkatörvénykönyv I-III. 12 Ft.
A szabálysértésről: 8 Ft.
A családjog: 4 Ft.
Társadalombiztosítás I-V. kötet: 16,50 Ft.
Polgári perrendtartás I-III. kötet: 11,50 Ft.

...

A VGYOSZ alapszabálya: 3 Ft.
A magyar pontrendszerű rövidírás szabályai I-II. füzetenként 2 Ft.
Verénd József: Magyar nyelvtan I-III. füzetenként 2 Ft.
Pontírás a mennyiségtanban és vegytanban: 2 Ft.
Ertl Sándorné: Kézimunkakönyv I-II. füzetenként 4 Ft.

b./ Vakügyi segédeszközök:

Karóra 290 Ft.
Szláva ébresztő óra 140 Ft.
NDK ébresztő óra 60 Ft.
Tejór: 3,60 Ft.
Tűbefűző: 1 Ft.
Levelezőlap-karton pontíráshoz, ivenként 30 fillér
Braille-tábla /pontoszóval együtt/: 212 Ft.
Pontozó: 4 Ft.

- . -

K ö z l e m é n y e k

Szövetségünk Budapesti és Pest Megyei Szervezete körzeteinek fogadó órái:

1. körzet: /XIV., XV., XVI./ minden hónap első keddjék, 18-tól 20 óráig.
2. körzet: /VIII., X., XVII., XVIII., XIX., XX./ minden hónap második keddjén 18-tól 20 óráig..

3. körzet: /I., II., III., IX., XI., XII., XXI., XXII./ minden hónap harmadik keddjén 18-tól 20 óráig.
4. körzet: /IV., V., VI., VII., XIII./ minden hónap negyedik keddjén 18-20 óráig.
5. körzet: /Pest megye területe/ egyelőre nem tart fogadó órát.

...

Budapesti főbérleti lakással és jó jövedelemmel rendelkező 40 éves elvált férfi házasság céljából megismerkedne korban hozzáilló vak vagy gyengénlátó nővel. Leveleket "Két gyermek" jeligére kér a szerkesztőségbe.

30 éves nagyon gyengén látó vidéki fiatalember vagyok. Leveleznék olyan gyengénlátó lányokkal, akik saját maguk tudnak sikírásban válaszolni. Ha lehet, fényképet is kérek. Leveleket "Szeretném megtalálni a páromat" jeligére kérek a szerkesztőségbe.

53 éves, gyengénlátó, érettségizett, művészeti tevékenységet folytató nőtlen ember vagyok. Keresem házasság céljából azt a független nőt, /lehetőleg alacsony termetűt/, aki szeretettel, megértéssel közeledne hozzám. - Címem: K.Szabó Lukács, 5340. Kunhegyes, Hajnal u.4.

Főbérleti lakással rendelkező, 45 éves vak férfi házasság céljából, korban hozzá illő vak vagy gyengénlátó leány vagy elvált asszony ismeretségiét keresi. Egy-két gyermek nem akadály. Leveleket "Csak egy kis szeretet" jeligére kér a szerkesztőségbe.

.. .

Innen-onnan

Hilfsgemeinschaft der Blinden und Sehschwachen Österreichs 30 éves jubileuma

Az Osztrák Vakok Szövetsége mellett, mint egyesület működik a címben szereplő, az osztrák vakokat és gyengénlátókat segítő közösség. A szervezet most ünnepli fennállásának 30 éves jubileumát és folyóiratában az "Unser Schaffen"-ben az osztrák kormány elnöke, dr. Bruno Kreisky méltatta az egyesület működését. A kormány elnöke hivatkozott arra, hogy a látási fogyatékosok anyagi támogatásáról állami jogszabályok gondoskodnak, a jubiláló szövetség viszont kiemelkedő munkát végzett a társadalmi és foglalkoztatási rehabilitáció terén. Három szép üdülőt hozott létre, amelyben a látási fogyatékosok kényelmesen üdülhetnek. Az egyik üdülő Hohegg-ben van a hegyek között, amely már igen jól berendezett. Az újabban létesített üdülő még ezt is felülmúlja.

A miniszterelnök cikkében külön kiemelte a szervezet igazgatójának, Robert Vogel igazgatójának és munkatársainak kiemelkedő tevékenységét a tagok érdekében.

...

Vándorkiállítás vakok részére

Párizsban a "Georg Pompidou" művészeti és kulturközpontban vándorkiállítást rendeztek, ahol a látási fogyatékosok a kiállított tárgyakat megtapinthatják. Főleg iskolás gyermekeket vittek a kiállításra, hogy a tapintás segítségével kialakulhasson bennük a három dimenziós térszemlélet. Hasonló kiállítások vannak Skandináviában, Amerikában, Bécsben és Berlinben, ahol a kiállított tárgyakat szintén meg lehet tapintani.

A kiállítás rendezésében részt vesznek művészek, építészek, szobrászok, orvosok, vakok és vak gyermekek szülei.

...

Meghalt John E. Jarvis /1915-1978/.

Az angol és a nemzetközi vakügyet nagy veszteség érte John Jarvis halálával. Oxfordban idegen nyelveket tanult és mint vak nyelvtudásút a nemzetközi vakügy szolgálatába állította. Dolgozott az Angol Vakok Szövetségében /Royal National Institute for the Blind/ és a Vakok Jóléti Világszervezetének /WCWB/ 1959-1969-ig főtitkára volt. Aktivitásának eredményeképpen emelkedett a tagszövetségek száma és egyik kezdeményezője volt a WCWB Európai Regionális Bizottsága megszervezésének. Mindig támogatta a szocialista Szövetségeknek a Világszervezetbe való felvételét.

...

Husszein, Jordánia királya magas kitüntetésben részesítette Abdullah M. Al-Ghanim sejket, a WCWB Közel-Keleti Bizottságának vezetőjét. A sejk az International Federation of the Blinds-ben /a Vakok Nemzetközi Szövetsége/ is mint alelnök aktív tevékenységet fejt ki.

...

A WCWB Latin-Amerikai Regionális Bizottsága Sao Paulóban 1977. október 9-14-ig ülést tartott, a Bizottság elnöke Mme D. de Gouvea Nowill /Brazília/ a WCWB egyik alelnöke, alelnök H. Pradilla-Cobos /Columbia/, titkára: Mme F. Molina de Stahl /Guatemala/, pénztárosa: I. Navarre Navarro /Mexico/. A Regionális Bizottság egy adminisztratív és technikai szekciót szervezett.

...

Dr. Richard Kinney a Hadley School for the Blind igazgatója /700. Elm Street, Winnetka, Illionis 60093. USA./ az 1977. szeptemberben New Yorkban tartott Siket-Vakok Nemzetközi Értekezletének határozatait közölte az ENSZ főtitkárával, aki továbbította azokat az ENSZ szociális és gazdasági bizottságához, amely felkérte a tagállamokat, hogy a határozatok szellemében foglalkozzanak a siket-vakok problémáival /a határozatokat egy korábbi innen-onnanban már megírtam./

...

Dr. Pielasch elnökletével Berlinben /NDK/ 1977. november 30-tól december 2-ig a sportbizottság ülést tartott és az alábbi határozatokat hozta:

1. A vakok sportolásának előmozdítása érdekében létre kell hozni nemzeti, regionális és nemzetközi szervezeteket.
2. Létre kell hozni egy vegyes bizottságot, amelyben a WCWB és a Fogyatékosok Nemzetközi Sportszövetsége együttműködik.
3. Nemzetközi szemináriumokat és értekezleteket kell tartani, amelyekben a vakok sportügyéért felelős személyek vegyenek részt.
4. 1979. áprilisában, Jugoszláviában a vakok sportolásának tárgyában nemzetközi symposium lesz.
5. Tanulmányokat készítsen közösen a WCWB és a Fogyatékosok Nemzetközi Sportszövetsége a vakok sportolásának problémáiról.

1977. szeptember 16-án kezdődött a Helen Keller Központ szervezésében és a Vakok Jóléti Világszervezetének patronálásával New Yorkban a siket-vakok első nemzetközi értekezlete, amelyen 30 ország delegátusa vett részt és tárgyalta meg a siket-vakok jogait és szükségleteit. Az értekezlet foglalkozott a fiatalok és a felnőttek problémáival is.

- 1./ A siket-vakokat ugyanazok a jogok illetik meg, amelyeket az ENSZ 1948-ban hozott az emberi jogokról szóló határozata és az ezt kiegészítő, a fogyatékosok jogait hangsúlyozó 1975-ös deklaráció tartalmaz.
- 2./ A siket-vakok képesek tanulmányokat folytatni és a normális életbe beilleszkedni.
- 3./ Joguk van a megfelelő orvosi kezelésre, gyógyszerekre és segédeszközökre, stb.
- 4./ Joguk van a munkára.
- 5./ Joguk van az önálló életre, családalapításra és az ehhez szükséges segítségre.
- 6./ Joguk van a költségmentes segítségre, a tolmácsolásra a másokkal való érintkezéshez.
- 7./ Joguk van ahhoz, hogy gyorsan kapjanak hírekről információt és olvashassanak Braille-könyveket.
- 8./ Joguk van ahhoz, hogy önálló csoportot alkossanak a Szövetségben belül, amely elősegítheti életük megjavítását.
- 9./ A siket-vakok kívánságait a lehetőség szerint figyelembe kell venni.

E határozatok ellenére az USA-ban a munkanélküliségre való tekintettel siket-vakokat nem képeznek ki munkára. Sőt a munkaképes vakoknak is csak 4%-a dolgozik és a vakok mintegy 80%-a karitatív jellegű intézetekben él.

...

Az USA elnöke bizottságot hozott létre, amelynek feladata, hogy a látási fogyatékosok részére célvállalatokat hozzon létre. Kb. 80 ilyen műhely van és ezek évi forgalma mintegy 30 millió dollár. Ennek ellenére az USA-ban a munkaképes látási fogyatékosoknak csak 4%-a dolgozik.

...

Ázsiában a becslések szerint minimum 10 millió teljesen vak, a gyengénlátók száma ennek többszöröse. Véleményem szerint a számuk még ezt a becsiést is meghaladja. Hong Kong-ban 1976. december 1-17. a siket-vakok részére szemináriumot tartottak munkára képzésük céljából.

...

A vak írók egyesületet hoztak létre Floridában "Blind Writers Organisation" néven /cime: Tanglewylde Guild Rt. 21 Box 1240 Palatka, Florida, 32077, USA./, amelybe minden nemzetiségű vak író, költőt, újságírót, kritikust stb. felvesznek, tagsági díj nincsen.

...

1978. április 14-16-ig a Német Szövetségi Köztársaságban a vak jogászok értekezletet tartanak. Ezen megbeszélik szakmai problémáikat és a különböző segédeszközök felhasználhatóságát. Különös részletességgel kívánnak a Braillex felhasználásával foglalkozni.

...

1980. június havában WINIPEG /Kanada/-ben lesz a fogyatékosok rehabilitálásával foglalkozó nemzetközi értekezlet.

...

1977. június 1-én az UNESCO párizsi székházában Md. Anne Aymond Giscard d'Estaing a francia köztársasági elnök feleségének védnöksége alatt M. Binot a francia UNESCO-Bizottság vezetője fotókiállítást nyitott meg, amely a fogyatékosok /handicapped/ életével, tanulásával, munkájával stb. foglalkozott. A kiállítás megnyitása után napokon keresztül olyan filmeket mutattak be, amelyek hasonló kérdésekkel foglalkoztak. A "kerekasztal" megbeszélésen külön kiemelték a Magyar és a Lengyel Népköztársaságokban folyó hatékony beiskolázást, munkaraképzést és foglalkoztatást. A "kerekasztal"-megbeszélést John E. Febes, az UNESCO főigazgató helyettese zárta be, aki ígéretet tett arra, hogy a fotó- és filmanyagot a tagszervezetek is meg fogják kapni. Ezen a megbeszélésen magyar részről résztvett Dr. Hány Mária igazgató főorvos is.

/dr. Vas Tibor/

...

The University of Manitoba /Winnipeg, Manitoba, Canada, R3T 2N2/ Braille-nyomtatás céljára az alábbi módszert ajánlja:

Az IEM 370/168. sz. számítógéphez - amelyből egy van Magyarországon - hozzá kell szerelni bizonyos további készülékeket, amelyek segítségével a szöveg igen gyors Braille-nyomtatás megoldható.

A géphez kapható egy 148 oldalas utasítás, amely elmagyarázza, hogy hogyan kell a géphez csatlakozó, speciális készülékbe a szöveget betáplálni. Egyelőre angol és francia rövidírásu codra van a gép beállítva, tehát francia vagy angol nyelvű szöveget lehet betáplálni. Ehhez csatlakozik még egy készülék, amely igen nagy sebességgel adja ki a Braille nyomtatott oldalakat. Megjegyzem, a gép használata igen költséges és Magyarországon nem gazdaságos.

Egyelőre nálunk ma a leggazdaságosabb a thermophoros sokszorosítási eljárás lenne.

/ dr. Vas Tibor/

...

Az Országgyűlés Egészségügyi és Szociális Bizottsága foglalkoztatási rehabilitációs albizottságot hozott létre, amelynek dr. Vas Tibor elvtárs is tagja. Az albizottság a látási fogyatékos ifjúság problémáival foglalkozó szekciót szervezett és ennek vezetésével Szövetségünk elnökét, dr. Vas Tibort bizta meg. A szekció f.év január 25-én és március 7-én Szövetségünk székházában tartott igen élénk vitautlést. A szekció tagjai voltak meghívott szemorvosok, gyógypedagógusok, pszichológusok. a Szociális Intézetek Központjának /SZIK/ képviselője és a Szövetség. A tagok írásbeli előterjesztése és a szóbeli vita alapján kialakított jelentést a szekció az albizottságnak megküldte.

...

A Szerzői Jogvédő Nemzetközi Egyesület 1977. nov.28-tól dec.6-ig Párisban az UNESCO székházában Gabriel Ernesto Larrea Richerand elnökletével ülést tartott. A 18 tagszervezet közül 17-en voltak jelen. Résztvettek az értekezleten a Bern-i Nemzetközi Szerzői Jogi konvencióhoz csatlakozottak közül többen mint megfigyelők, köztük a Szovjetunió, Lengyelország, Csehszlovákia, az NDK és Magyarország delegátusai is. Az értekezlet javasolta, hogy a Braille-írásban, vagy a látási fogyatékosok részére magnetofon szalagon lemásolt könyvek után a szerzők ne kérjenek szerzői tiszteletdíjat.

- . . . -